

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXIV. De Officio Archipresbyteri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

Probabilius tamen videri non concessa, eo quod sublato uno impedimento, non censetur sublato aliud, ab eo distinctum, arg. l. Si domus D. de servit. urban. praed. & requirens expressam facultatem, uti est dispensare super minoribus in illegitimis. Nam committens id non exprimens vel ignorat defectum, vel non vult committere. Navar. Cons. 12. & 3. de temporib. ordin.

Debet autem commissa ordinatio fieri ab Episcopo in sua diocesi residente, aut pro eo Pontificalia exercente, praevio diligenti examine, Trid. d. S. ff. 7. c. 11. Confessarum dimissorialium effectus est, quod durent, non obstante morte naturali aut civili concedentis, c. Si super de officio deleg. in 6. & extravag. inter §. ut autem de privileg. ubi concessa semel licentia non expirat morte concedentis, Nav. in can. placuit n. 34. & 103. dist. 6. de Penit. Pia. sec. d. loc. n. 13.

Quantum ad peregrinum in Ordine suscepto ministrare volentem, is non admittetur, nisi Ordinem suum probet per commendatitias: quae communiter distinguuntur à dimissoriis in eo, quod haec contineant commissionem ordinandi, illae autem probent Ordinem susceptum, ut in eo celebrare alibi liceat. Quae ut operentur, debent esse munitae quinque Episcoporum sigillis, saltem in Ultramontanis & remotioris regionis Clericis incognitis, c. 2. h. t. Alias celebrare non sunt permittendi, nisi secretò, si non saltem per testes ordinationem Canonicam probent, c. 3. h. t. nihil faciente iuramento, c. 2. h. t. Ratio est, ne vel non promoti admittantur, vel per saltē promoti, aut indigni: qua de causa Clerici alieni sine licentia Episcopi loci non sunt instituendi, c. fin. h. t.

TITULUS XXIII.

De Officio Archidiaconi.

SUMMARIUM.

1. Iurisdictio alia voluntaria, alia contentiosa.
2. Voluntariam exercet Archidiaconus.
3. Archidiaconi officium.

Hactenus de ordinationibus & dignitatibus: sequitur de officiis & iurisdictionibus

* quae alia voluntaria, ad quam praecipue spectant, quae hoc & sequentibus quatuor Titulis traduntur, alia contentiosa. * Illam sine strepitu peragi solitam habet Aechidiaconus, qui praerat Diaconis olim, ad pauperum ministerium creati solitis, ut patet ex Actis Apostolorum. Verum postea crevit ejus auctoritas ex permissione Episcoporum, vicaria illius opera utentium: unde & Oculus Episcopi dicitur, c. 7. h. t. & non tantum in Diaconos, Subdiaconos, habet auctoritatem, sed & in Presbyteros, licet ordine majores, d. c. 7. * Eius officii est vicarium Episcopi se praestare, in cura super Clero, ejus conservatione, restauratione Ecclesiarum & ordinatione, doctrinam Ecclesiasticorum, visitatione, custodia valorum, c. 1. 2. 3. 4. h. t. Ut recte inter officia curam animarum habentia computetur Archidiaconatus, & doctrina major in eo desideretur, ut dictum supra tit. 14. Non committit tamen curam animarum sine licentia Episcopi c. 4. h. t. Non excommunicat c. 5. eod. Causae matrimoniales ejus examini non subsumunt, sed Episcopo commissae per Concil. Trid. Sess. 24. c. 2. de Reform. quo inconsulto non expedit ardua negotia, nec sine ejus conscientia dat dimissorias, c. 7. & 8. h. t. In monasteria nihil juris habet, nisi quod illi dederit consuetudo, c. fin. h. t. Audit autem iurgia singulorum in iudicis, & curat, ut divinum officium rite decenterque fiat, c. 2. h. t. Examinat ordinandos, ut dictum supra tit. 12. Abbates, Abbatissas, aliosque in possessionem mittit, c. pen. eod.

TITULUS XXIV.

De Officio Archipresbyteri.

SUMMARIUM.

1. Archipresbyter subiectus Archidiacono.
2. Duplex est Urbanus & Ruralis.

Archipresbyter Ordinis consecratione & potestate est major Archidiacono, jurisdictione minor; unde huic jure communi subiectus, c. 1. h. t. Praest presbyteris in iis, quae sunt sacerdotalis officii, c. 2. & 3. eod. ut curam animarum ei incumbere sit certum. In-
stitu-

stitutio eorum, qui à patronis præsentantur, ad eum non spectat jure communi.

Duplex est, alter habens in civitate Episcopali sacerdotalis officii directionem, & venit nomine Decani Urbanicæ. 3. eod. alter, qui extra sedem Episcopalem presbyterorum aliorumque Clericorum, & plebis mores observat, delectus ad Episcopum refert, c. fin. h. 1. & vocatur Decanus Ruralis.

TITULUS XXV.

De Officio Primicerii.

SUMMARIUM.

1. Primicerius quis, & unde dicitur.
2. Ejus officium.

Primicerii nomen aliqui compositum existimant, quasi primus in cera sive ceratis tabulis, aut scripturâ positus. Quod licet videatur rei respondere, rectius tamen dicitur esse simplex, & denotare primum in aliqua dignitate officio, aut ordine, utcerius tantum sit productio nominis: quod & probat Cujac. ad tit. Cod. de Primicerii lib. 12. & Brisson. in lexico. Primicerius Frequens est hoc verbum in textibus juris civilis. Sic Primicerius defensorum, protectorum, domesticorum, & similibus. Hic denotat primum inter Clericos, & Diaconos, quibus præest in docendo, & quorum curam habet, Deo pro animabus eorum rationem redditurus Ad eum spectat ordo & modus canendi, de quibus cap. unico hoc tit. & can. 1. §. ad primicerium Dist. 25.

TITULUS XXVI.

De Officio Sacristæ.

SUMMARIUM.

Sacris rebus custodiendis præpositus Sacrista, cui incumbit cura sacrorum vasorum, vestimentorum, sacri etiam thesauri (unde & Thesaurarius dicitur) ac luminarium. Subest Archidiacono cap. hoc tit.

TITULUS XXVI.

De Officio Custodis

Custodis officium multa habet communia cum Sacrista, unde plerisque in locis tantum est alter eorum. Huius est pulsu campanarum ad horas Canonicas convocari curare; pallia, linteamina altaris custodire; lampades, cæteraque luminaria debito tempore accendere & extinguere, c. 1. h. iii. Quæ aliter atque aliter se habent pro locorum consuetudine, quæ rationalis juri scripto derogat, uti dictum supra tit. de Consuet. Hujus etiam est decimas, oblationes inter fratres distribuere c. 2. h. 1. Negligantia ejus corrigitur ab Archidiacono, d. c. 1.

TITULUS XXVIII.

De Officio Vicarii.

SUMMARIUM.

1. Vicarius quis.
2. Sunt & Episcopo sui Vicarii.
3. Vicarii generalis officium & potestas.
4. An beneficia conferre possit.
5. An de causis matrimonialibus cognoscas.
6. An habens potestatem conferendi beneficia possit destituere.
7. Vicarium constituit Episcopus sine Capitulo.
8. Vicarius constituendus Clericus, non laicus.
9. Sacularis, non regularis.
10. Idque vel in causis spiritualibus, vel contentiosis, quæ Officialis dicitur.
11. Vicario huic est ordinaria jurisdictio.
12. Vicarii potestas non est perpetua.
13. Episcopo mortuo creandus novus Vicarius, vel continuandus à capitulo.
14. Vicaria alia perpetua, qua non nisi una uni concedenda, alia temporalis.
15. Vicarius perpetuus constituitur auctoritate Episcopi.
16. Non potest alium sibi Vicarium perpetuum subrogare.
17. Quo modo destituatur.
18. Vicarius ad tempus ex quibus causis constituitur.

§ 3

19. An